

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: michal.veselsky@soc.cas.cz

Bezpečnostní rizika pro ČR z pohledu veřejného mínění

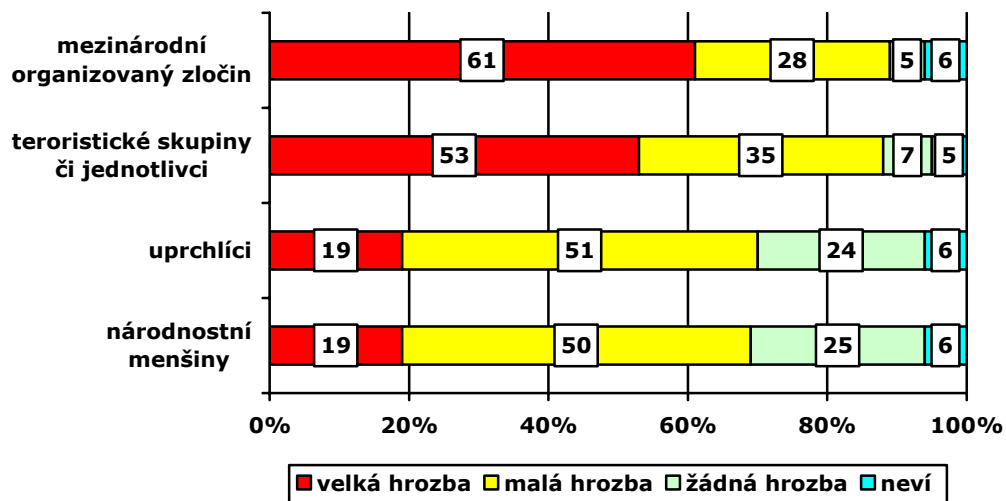
Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2008, v08-12</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>1. 12. – 8. 12. 2008</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1152</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO.39a-c</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>29. ledna 2009</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Michal Veselský</i>

Část prosincového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění se věnovala vybraným aspektům bezpečnosti České republiky. Respondentům byly položeny otázky z oblasti vnitřní bezpečnosti, které se zajímaly, zda veřejnost spatřuje rizika v působení vybraných skupin na území České republiky. Zjišťovány byly rovněž názory veřejnosti na reálnost ohrožení válkou, epidemií či přírodní katastrofou. A dále byla věnována pozornost tomu, které země jsou vnímány jako bezpečnostní hrozba pro naši republiku.

Nejprve byla dotázaným položena otázka mapující potenciální bezpečnostní rizika pro ČR ze strany vybraných skupin či organizací¹:

Graf 1: Rizika pro mír a bezpečnost v ČR

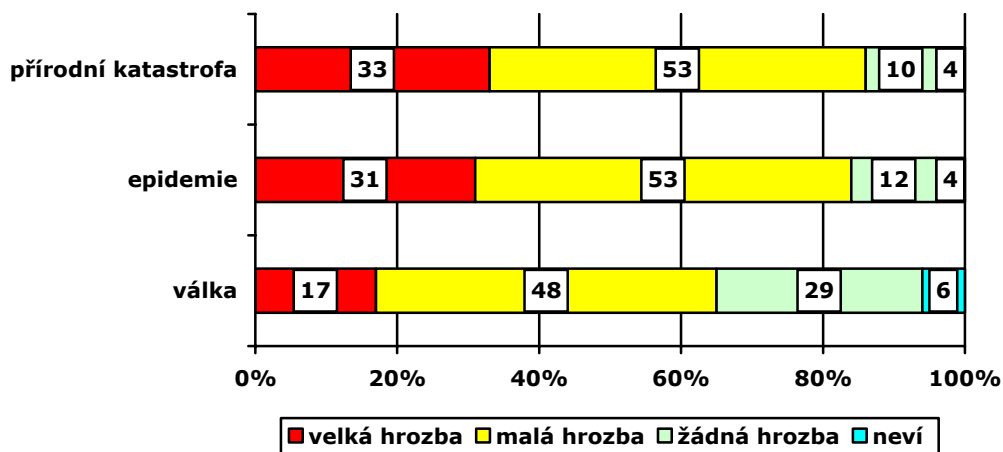
Z odpovědí respondentů vyplynulo, že za vážnou hrozbu pro mír a bezpečnost v ČR považují lidé zejména mezinárodní organizovaný zločin. Ten označily za velkou hrozbu tři pětiny dotázaných. Menší závažnost mezinárodnímu organizovanému zločinu přisuzuje zhruba čtvrtina oslovených a názor, že organizovaný zločin nepředstavuje žádnou hrozbu, se vyskytoval poměrně zřídka (5 %). O něco nižší, i když stále ještě většinový, byl podíl dotázaných, kteří za velkou hrozbu považují teroristy a teroristické skupiny. V šetření se tak vyjádřilo 53 % respondentů. Malou závažnost hrozbě terorismu připisuje 35 % lidí a názor, že teroristé mír a bezpečnost v ČR vůbec neohrožují, zastává 7 % dotázaných.

Uprchlíky z jiných zemí a národnostní menšiny žijící na území ČR většina populace za vážné riziko pro mír a bezpečnost nepovažuje, nicméně zde existují významné rozdíly v rámci krajů. Například v Ústeckém kraji pokládá národnostní menšiny za velkou hrozbu 39 % dotázaných.

¹ Znění otázky: „Domníváte se, že některá z následujících skupin představuje v současné době reálnou hrozbu pro mír a bezpečnost v České republice?“

Další otázka zjišťovala, zda jsou podle mínění respondentů v současné době reálnou hrozbou války, epidemie nebo velké přírodní katastrofy²:

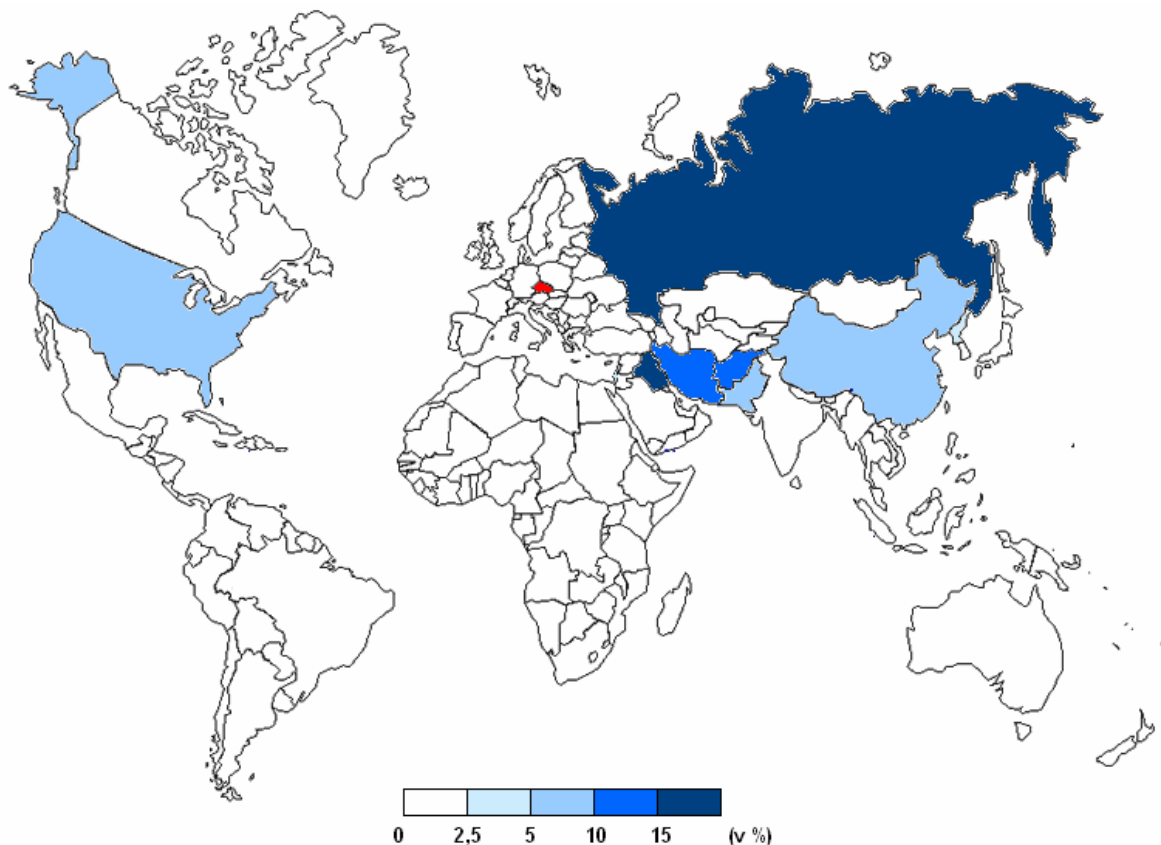
Graf 2: Reálnost hrozby pro ČR v současné době

Jak ukazují výsledky v grafu 2, za relativně nejvážnější ohrožení pro ČR považují lidé případnou přírodní katastrofu. Za velkou hrozbu ji označilo 33 % dotázaných. Dalších 53 % takovou eventualitu vnímá jako malé riziko a 10 % nezařadilo přírodní katastrofu mezi reálné hrozby pro ČR. Podobně je hodnocena epidemie. V té spatřuje velkou hrozbu 31 %, přičemž dalších 53 % epidemii považuje za menší, ale přeci jen existující ohrožení. Relativně nejméně reálným problémem ze zkoumaných možností se z pohledu veřejnosti jeví eventuální ozbrojený konflikt. Válku za velkou hrozbu pro ČR označilo pouze 17 % respondentů, 48 % jí připsalo menší závažnost a 29 % válku za nebezpečí pro ČR v současné době vůbec nepovažuje.

Možných ohrožení se obecně více obávají starší lidé. Rozdíl se nejvýrazněji projevuje v případě hodnocení přírodních katastrof. Mezi dotázanými staršími 60 let považuje přírodní katastrofu za velkou hrozbu 41 %, v nejmladší věkové skupině do 29 let zastává shodný názor pouze 27 % respondentů. Z potenciální přírodní katastrofy mají také o něco větší obavu ženy (36 %), než muži (29 %).

² Otázka: „Domníváte se, že v současné době představují pro Českou republiku reálnou hrozbu následující skutečnosti?“

Obr. 1: Přehled států vnímaných jako hrozba pro bezpečnost ČR

Pozn.: procentní intervaly značí podíl respondentů, kteří danou zemi uvedli mezi státy ohrožujícími ČR

Další otázka zkoumala, považují-li lidé některý stát za hrozbu pro mír a bezpečnost v České republice. V odpovědi na otevřenou otázku³ s možností uvést až tři konkrétní státy sdělilo 28 % respondentů, že žádná země reálnou hrozbu pro Českou republiku nepředstavuje. Dalších 24 % pak konstatovalo, že neví, zda je nějaký stát reálnou hrozbou pro mír a bezpečnost v ČR.

Ti, kteří některou zemi jako hrozbu pro ČR jmenovali, zmiňovali zejména asijské země. Nejčastěji bylo jmenováno Rusko (17 %), Irák (16 %) a Afghánistán (14 %). K frekventovaným zemím dále patřil Írán (12 %), Spojené státy americké (8 %) a Čína (8 %). Více než jedno procento respondentů mezi třemi možnostmi uvedlo také Pákistán (6 %), Severní Koreu (3 %), Izrael (2 %) a Ukrajinu (2 %). Jiné státy se vyskytovaly sporadicky nebo se v šetření vůbec neobjevily.

³ Otázka: „Domníváte se, že existuje nějaký stát, který představuje reálnou hrozbu pro mír a bezpečnost v České republice?“

Meziroční srovnání problematicky vnímaných států přináší Tabulka 1:

Tabulka 1: Státy znamenající hrozbu pro bezpečnost ČR (v %)

	2006/12	2007/12	2008/12
Ruská federace	10	16	17
Irák	23	16	16
Afghánistán	10	8	14
Írán	16	17	12
Spojené státy americké	8	12	8
Čína	7	7	8
Pákistán	3	3	6
Severní Korea (KLDK)	10	3	3
Izrael	5	3	2
Ukrajina	3	2	2
Palestina	4	2	1
Německo	2	3	1

Pozn.: údaje vyjadřují, kolik procent respondentů označilo daný stát za ohrožení pro ČR

Pořadí nejhůře hodnocených států se v posledních letech příliš nemění. Ve srovnání s předchozím rokem vystřídalo Rusko na prvním místě pomyslného žebříčku Írán, který se po poklesu o 5 procentních bodů propadl na čtvrté místo. V případě Iráku se potvrdil pokles z předchozího roku. Naopak o 6 procentních bodů se zvýšila frekvence, s níž byl zmiňován Afghánistán.

Na dalších pozicích se pohybují Spojené státy americké (8 %), u kterých došlo meziročně k poklesu o 4 procentní body, stabilně hodnocená Čína (8 %), v posledním výzkumu hůře vnímaný Pákistán (6 %) a Severní Korea (3 %), kde se potvrdil úbytek negativních hodnocení z loňského výzkumu.